

„Štajero“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmeroma; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računni naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravnstvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje števil. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmetje ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 13.

V Ptuj v nedeljo dne 29. marca 1908.

IX. letnik.

Mi in vi!

Strastni boj se bije med političnimi strankami, — boj, ki se človeku že semtertja studi in katerega bi se rad rešil. ... Ali mi moramo ostati in vstrajati v tem boju, kajti drugače zavladal bi zopet tema. ... V nesrečni naši Avstriji igra klerikalstvo zopet prve gosle. Imeli smo enkrat poljedelskega ministra, grofa Auersperga, ki je imel vsaj pojem o kmetijstvu, ki se je z vsemi močmi branil proti uvozu živine iz Srbije, ki je poznal potrebe kmetijskega stanu. Ali klerikalci niso bili z njim zadovoljni, ker ni bil pristaš črne gospode. In vrgli so ga raz ministrskega stola. Na njegovo mesto pa je prišel klerikalec — doktor Ebenhoch, advokat iz Linca.

Mož, ki morda misli, da raste krompir na drevju in ki morda ne razlikuje krave od marjasa, pa čeprav zna latinsko, — je danes kmetijski minister na Avstrijskem. Nikdo ni vprašal, kaj zna, kaj vé o poljedelstvu, kaj se je učil glede kmetije, — glavno je, da je Ebenhoch do kosti črni klerikalec in zato je postal minister. ... Komaj pa je zasedel ta Ebenhoch ministrski stol, ko je pričela vlada že barantati z srbsko vlado, s tistim srbskim Pašičem, ki je že davno vislice zašlutil, — in te dve vladi sta sklenili trgovsko pogodbo, po kateri se meje zopet odprejo za uvoz srbske živine. Državni zbor ni bil skupaj, ali vlada je storila to na lastno pest. Kajti državni zbor ji je v tem oziru dal pravico, sklepati trgovske pogodbe, začasno. Klerikalci so dali vladi pravico za to neuvčno postopanje, poljedelski minister je sam klerikalec, — ali klerikalni sepleparji pa zdaj vpivajo in se razburjajo zaradi odprtja mej. ... To je pesek v oči! Pri avstro-ogrski pogodbi je bilo istotako. Dokler klerikalni sepleparji niso bili voljeni za poslance, so kritični proti nagodbi, da so bili kar hripavi.

Ali ko jo postal klerikalec minister, ko je oblekel frak, bilo je vse dobro, vse pozabljeno. ... Ali naj še dokazujemo, da je klerikalizem velikanska nevarnost za ljudstvo? Zdal je postal klerikalec Gessmann minister za javna dela. On bode odločeval n. p. glede rudarskih razmer, on, ki je član protidelaške črne stranke! Ni čuda, da se giblje med rudarji, da so ti trpni razburjeni in da se zahvaljujejo vladi v ne posebno prijaznih besedah za takega delavskega ministra. ... Kmetije imajo danes na Avstrijskem nekega klerikalnega advokata za „svojega ministra“, — delavci pa nekega klerikalnega hofrata. ... Istotako je naskok klerikalne strahovlade na avstrijsko šolstvo naravnost grozeča nevarnost! Vsakemu profesorju, ki se ne pokori mokronosemu kaplančku, hočejo ti ljudje usta zamašiti. Svoje mladeniče pa hujkajo v politični boj. ...

Temni se, — črno postaja obzorje in treba bode vseh močij zdravega ljudstva, da se osvobodi tega jarma. Narodnjaško prvaštvo je nezmerno za resni boj proti farštvu, ki hoče zastrupiti vso ljudstvo. Na Štajerskem in Koroškem smo naprednjaki edini, ki bijemo boj za ljudstvo in protipijavkam ljudstva. To sta tudi dokazala imenitna glavna zbora štajerske in koroške c. k. kmetijske družbe, ki sta se vršila te dni v Celovcu in Gradcu. Koliko dela, koliko plodonosnega, lepega, koristnega dela je izvršila ta družba, kako velikanski dobiček je donesla svojim članom in kako lepemu napredku na gospodarskem polju je ogledala pot. ... S ponosom gledamo naprednjaki na kmetijsko družbo, ki ni in ne sme biti torišče političnih bojev, katere edini cilj je zboljšanje gospodarskega položaja.

V tem tihi razlika med vami, prvaški voditelji in med nami: vi ste za prazne besede, mi pa za delo. In delo bode premagalo besede!

Politični pregled.

Državni zbor stopi po trimesečnem odmoru dne 2. aprila k zasedanju. Zboroval bode le 9 dni, potem pridejo velikonočne počitnice. Nadalje zborujejo maja meseca delegacije, potem zopet deželni zbori, tako da bodo državni poslanci do oktobra k večjem 3 tedne skupaj. Vbogi poslanci se bodejo gotovo hudo vtrudili. ...

Dopust vojakov za žetev. Cesar je naročil, da se uvede pri vseh vojaških komandah za leto 1908 na poizkušnjo tritedensko dobo, v kateri bodejo vojaki z ozirom na žetev lahko na dopust odhajali. Ob času žetve bodejo vojaki torej 3 tedne lahko doma pomagali. S tem je stari želji naprednih kmetijskih poslancev ugodeno.

Proračuni velikih držav. Številke prebirati je semtertja prav modro delo, — kajti resnične številke govorijo jasneje kot najboljši govorniki. Poglejmo n. pr., kako so narasle skupne potrebe države v zadnjih 7 letih. Porabilo se je:

	leta 1899 milij. markov	leta 1906 milij. markov
V Nemčiji	6231	7188
„ Avstro-Ogrski	2443	3003
„ Italiji	1443	1560
„ Franciji	2928	3090
„ Angliji	3240	3960
„ Japonski	742	1442

Po državnih proračunih za leto 1906 je prišlo na vsako osebo:

	Dohodkov	Izdatkov	Dolga
		mark	
Nemčija	110	118	255
Avstro-Ogrska	67	66	266
Italija	46	47	307
Francoska	76	76	621
Rusija	44	44	124
Anglija	98	98	266
Japonska	22	22	45

Razven Francoske in Italije imamo torej Avstriji največ dolga! In še nekaj zanimivih števil. Na vsako osebo je odpadlo l. 1906 markov (1 marka je 120 K) plačila.

	Izdatki za državni dolg	Neposredni davki in colnine	Posredni davki
Nemčija	23	11	16
Avstro-Ogrska	21	9	21
Italija	22	14	20
Francoska	56	12	43
Anglija	44	18	36

Kmetije, čitajte in premišlujte!

Novo ministerstvo smo hvala Bogu dobili. Klerikalci so imeli namreč željo, da postane eden od njih minister in zato se je osnovalo „ministerstvo za javna dela“. Minister je postal nadklerikalec dr. Gessmann. Ker so tudi rudarstva se tičejo zadeve v področju tega ministerstva, so rudarji zelo razburjeni. Mislimo, da se bode v državnem zboru o celi stvari še mnogo govorilo.

— Mi imamo dvoje vrste duhovnikov; prvič duhovnika, ki oznanjuje božjo besedo, ki krsti našo deco, nas blagoslovi pred oltarjem, osrečuje naše bolnike in moli ob grobu naših ljubih. ... Ali drugič imamo duhovnike, ki računajo preveč ki jemljejo občinske denarje, ki jih ob volitvah ni dobiti niti za umirajoče, ki delajo politiko na prižici in v spovednici, ki hujkajo žene proti možem in farane med seboj, ki ne živijo po duhovniško; — to so moderni, današnji duhovniki-hujkači. ...

Allg. Bauernzeitung.

Dopisi.

Od nekd. V neki hiši, katere gospodar je načelnik izobraževalnega društva, poročevalec v klerikalnih časopisih in zaupnik kmečke zveze, se je lanski služkinji vžgala ljubezen. Nekaj se je zgodilo, saj veste! A, kdo? Krumpasti ali bradati? Kaj poreče milostljiva gospa soproga, katera je obenem tudi nečakinja, kjer se splošno govori, da je soproga sam kriv. Ponos za gori imenovane, kjer imajo takega izvrstnega sodelavca in poročevalca. Lansko leto se je mnogo-krat poročalo, da so občinski, obrtne zadruge in požarne brambe računali v preiskavi; a ko je prišla tožba mu je sodnija za to preiskavo 10 dni prosto stanovanje in 1 post za nagrado pripoznala; ker ni bil zadovoljen je vložil priziv in višja sodnija mu je to kazeno potrdila. Mu ni mogel dr. Benkovič pomagati, katerega je najel za svojega zagovornika, ampak je potem odstopil, ker je razvidel da ni za pomagati. Zato Vam svetujem, mirujte in ne hodite na solnce, ker imate maslo na glavi, drugače Vas z imenom in krajem izdamo in še druge lastnosti razkrijemo. Vam dobro želeči Čip čap.

Sv. Peter na medv. selu. Zopet sem prisiljen objaviti članek ki se pa tako-le glasi:

Svetlo solnce se je skril
Vse po vasi potihnilo
Tiha noč zaziblje vse
Naš ga mežnarja pa ne.

Naša Lena je povabila
Mežnarja je brz prosila:
Pridi pridi Anzek moj
Brez skrbi si čist nocoj.

Dragi bralci našega cenjenega lista! Mogoče Vas je vest teh prav vrtic iznenadila. Bilo je tako-le: V noči 16. t. m. spoznali ter opazili smo našega Janeza, da je čez retere* ven ostal, in k Jagrovi Leniki šel. Anzek se je pa moral tudi dobro skrivati pred fanti in pred dvema policajoma, ki sta pri tako imenovanem „kikel-